HIX33-2
4a
R-Tat. -Hc
1-15

Bytyn dynja proletarlarь birleşiŋiz!

QADЬNLЬQ SOSJALIZM JOLЬNDA

Azize Mamвetova bostan вere-
ketini toplaj. „Sotsializm jolь"
kolxozьnda.

№ 9

ŞENTABR—1933

VKP(в) QЬRЬM OBLAST KOMITETI
ORGANЬ „JAŊЬ DYNJA" NEŞRIJATЬ

Her bir rajon şeher partija komiteleri janlarьndaki qadьnlar sektorlarь zurnalьmьzьn aktiv darqatuvçьsь, oqutuvçьsь ve massanь onьn etrafьna moblize etiçi jardьmçьlar olmalьdьrlar.

Kөj medenij quvveti— oçalar dokturlar oquv evleri mudirleri zurnalьmьzь keniş sovxoz, kolxoz, maşina-traktor stansijalarь qadьnlarьna daha zijade jaqьn ketirmek icyn calьşmaqa borçlьdьrlar.

„Qadьnlьq sotsializm jolьnda!“ zurnalь etrafьna keniş udarnik—qadьnlar massasьnь toplamaqa borçlьdьr. Her bir oqur, jazar qadьnlar (az bilgili olsada) zurnalьmьzqa jazmalь.

Bytyn işci-kolxozçь ve diger emekdar qadьn ve qьzlarь, bytyn xaberçiler zurnalьmьzьn en faal, en aktiv jazьçьlarь olmaqa borçlьdьrlar.

Daha jazub başlamaqanlar, „jazmaqa, bilmejim ne jazajьm“ kibi dyşynçelerden vaz kecmelidirler. „Qadьnlьq sotsializm jolьnda“ zurnalь her bir emekdar qadьn ve qьzqa jardьm eteçek, jazь texnikasьnь egreteçekdir. Biz MTS, sovxoz, predprijatije, işci qadьnlarь, kolxozçь ve emekdar qadьnlarnьn, oçapceler, talebelerniq xaber maqale ve diger parcalarьnь beklejmiz.

Pionerler! Bu zurnalnь ana ve aptelerinizge oqu, anlatьnьz. Onlarьn zurnalqa abune jazьlmalarь icyn keniş anlatuv işleri alьb barьnьz. Zurnalqa jazьb turmalarь icyn her kyn jardьm etiniz.

Sovxoz maşina-traktor stansijalarь işci qadьnlarь kolxozçь ve emekdar qadьn arqadaşlar! „Qadьnlar Sotsijalizm jolьnda!“ zurnalь dooqrьsьnda kendi fikirlerinizi jazьnьz. Ileride nasьl maqaleler jazajьq.

Adresimiz: Aqmesçid, pocta qutusь № 234 „Qadьnlьq sotsijalizm jolьnda!“ zurnalь idaresine.

Bytyn dynja proletarlarь birleşiniz!

QADЬRLЬ Stalinizm yolunda!

VKP(b) QЬRЬM OBLAST KOMITETINIŊ ORGANЬ

№ 9

HAJDA BIR KERRE CЬQAR IŞÇI KOLXOZÇЬ QADЬNLAR ŻURNALЬ

Г.П.Б. в Лнгр.
Ц. 1934 г.
Инв. № 72

BYJYK QUVVETDEN KEREGI KIBI FAJDALANMALЬ

Birinçi umum sojuz kolxoznikler-udarnikler sijezdinde, sevgili rehberimiz—birinçi kolxoznik-udarnik Stalin arqadaş: „...**kolxozlarda qadьnlar—byjyk quvvetdir. Bu quvvetni qasьr asьtьnda tutmaq çinajet japmaq demekdir. Bizim vazifemiz kolxozlarda qadьnlarnь ilerige doqrь çelb etmek ve bu quvvetni işge çibermekdir**“—degen edi. Dahimiznin bu kөsterişi, bu nasihatь pek coq jerlerde, ileri kelgen kolxozlarda artьq өmyrge kecirilerek, byjyk muvaffaqijetler elde etilmekdedir. Kerek baharlik sacuv ve kerekse bereketni toplav işlerinde, kolxozçь qadьnlarnьn bir sьra jerlerde işge aktif, fa'al suretde qoşulmalarь, bөlşevik planlarьnьn içrasь doqrusьnda haqiqij kyreşmeleri—erkekler ile bir sьrada, ba'zan da ileride ketmeleri buna şahidlik etedirler.

Faqat, bu muvaffaqijetlernen beraber, bizde өjle jerler, өjle kolxozlar barki, „kolxozlarda qadьnlarnьn byjyk quvvet“ oloanьnь hala daha keregi kibi anlamaj, bu quvvetge kerek qijmetni kesmejler.

Bөjle jerlerde (mesela Işun rajonь „Stalin № 2“, Lenin rajonь „Janь-Dynja“ kolxozlarь ve digerleri) qadьnlar kolxoz istihsalьna çelb olьnmajlar, çelb olьnoan ba'zьlarь arasьnda ise, hic bir tyrly iş alьnьb barьlmaj ve onlarqa calьşmaq icyn bir tyrly şarait doqurulmaj. Neticede bir tarafdan, qadьnlar kolxoz istihsalьndan uzaqlaşa, ev ve ev işleri icine kirib qalalar. Ekinçi tarafdan da, kolxoz prorifden kөz acmaj. Qadьn quvetine өjle janaşmaq çinajetdir.

Stalin arqadaş kene şu juqarьda qajd etdigimiz nutqьnda: „...**Men bilem ki, sizlerden pek coqlarьnьz qadьnlarqa qimet kesmejsiniz ve hatta onlarnьn ystine kylesiniz. Faqat arqadaşlar bu xatadьr, çiddij xatadьr**“—dedi, Mьna bu çiddij xatanьn bizim ba'zь jerlerde ba'zь kolxozlarьmьzda hala daha jaşaqanьnь qajd eterek, bөjle fena hallarnьn өgini derhal almaq, ortadan qaldьrmaq, tamarlarьnь sөkmek kerekdir.

„Men kelgende qahve çezven oçaqda olsьn“, „men tьşarьda sen ev icinde calьşsan jeter“, „senin işin ev icindedir“—kibi eski, faqat bir coq jerlerde daha jaşaqan bu sөzler—kulak sөzleri, sьnfij duşmannьn sezleridir. Bu akislikler, kolxoz qurumьna zarar ketirmege, qadьnlьqnь kene ev esirligine mahkym etmege cevirilgendir. Emekdar qadьnlar hur, hajatda huquqda erkeklerle mysavidirler. „**Kolxozlarsьz—musavijsizlik, kolxozlarda** mysavij huquq“ **(Stalin)**

Çymhyrijetimiz Qьrьm kyzlik sacuvnьn qьzqьn kynleri icinde. Qьrьm bөlşevikleri, Qьrьm kolxoznikler, emekdarlarь—„**bu sene zaxire hazьrlav senelik planьnь vaqtьndan evel ve Sovetler Birliginde birinçi olaraq icra etmelimiz**“—degen şьarnь өgine qojdь ve bu muvaffaqijetni elde etdiler. Şimdi speskyltura rajonlarьnda bereketni toplav ve hazьrlav vazifelerinin en qьzqьnlь ve hall etiçi kynleri icindemiz. Mьnda da, bu sahada da sьnfij duşmannьn ve onьn agenturasьnьn akisliklerini kenar eterek, partijanьn celik rehberligi altьnda bөlşevik qalibijeti elde etmege borьçlьmьz ve eteçekdirmiz. Kolxozçь qadьnlar, emekdar qadьnlar bu kyreşnin de birinçi sьralarьnda olmaqa borьçlьdьrlar.

Qьrьm ASSR Topraq Xalq Komisarlьqь kol-

legijasь muajjen bir fond ajьraraq, speskyltura rajonlarь arasьnda kolxoz qadьnlarьnь 100 prosent kolxoz işine çelb etyv xususьnda umum Qьrьm köleminde konkurs i'lan etdi.

Topraq Xalq Komisarlьqь, konkursnьn maqsadьnь öjle tajinlej: „ileride speskyltura kolxozlarьnь teşkilat-xozajstvaça qavileşdiryv işinde en myhim meselelerden biri, bytyn işge jaraqan kolxoz qadьnlarьnь, daimij istihsal brigadalarь işlerine çelb etmek ve istihsalnь a'zamij dereçede jykseltmekdir. Kolxözlarnьn, brigadalarnьn ve keniş kolxoznik kytlelerinin nazar diqqatlarьnь bu myhim meselenin haline çelb etmek ve ileride kolxozlarnь teşkilat-xozajstvaça qavileşdirmek maqsadile, Qьrьm ASSR Topraq Işleri Xalq Komisarlьqь 1933 senesi sentabr başьndan dekabr başьna qadar speskyltura rajonlarь kolxoz ve brigadalarь arasьnda bytyn işge jaraqan kolxoz qadьnlarьnь daimij istihsal brigadalarьnь 100 prosent çelb etyv xususьnda konkurs ilan etmege qarar bere".

Ilan etilgen bu konkurs, sevgili rehberimiz **Stalin** arqadaşnьn kösterişini tamamile hajatqa tatbiq etmek, speskyltura rajonlarь kolxozlarьnь teşkilat-xozaistvaça qavileşdiryv işinde myhim meselelerden biri olqan, bytyn işge jaraqan kolxoz qadьnlarьnь daimij istihsal brigadalar işlerine çelb etmek ve emek istihsalьnь jyksek dereçelerge kötermek icyn quvvetli manivelalardan olmalьdьr.

Spetskyltura rajonlarьnda bu konkursqa qoşulmaqan, konkursdan tьşda qalqan hic bir kolxoz, hic bir istihsal brigadasь qalmamalьdьr.

Bunьn icyn, bir daqida bile qacьrьlmadan, konkursnьn ehemijeti, öginde turqan vazifeleri ve talablarь keniş kolxoznik kytlelerine, kolxoznik qadьnlarqa tam manasile anlatьlmalь, mijlerine sindirilmeli, qandьrьlmalьdьr.

Konkurs, işge jaraqan kolxoz qadьnlarьnьn 100 prosent kolxoz işine çelb etmek dej.

Bunьn icyn ne japmaq kerek? Bunьn icyn başda bir işge jaraqan bytyn kolxoznik qadьnlarnьn çedvelini japmaq—kolxozda olqan bytyn calьşmaqa iqtidarlь qadьnlarnь mejdanqa cьqararaq, doqrь hesabьnь bilmek kerekler. Sonra qadьn quvvetini brigadalar arasьnda ve icinde zvenolarda doqrь ve jerli-jerinde taqsim etmelidir.

Qadьn quvvetini brigadalar zvenolarqa begitirken, kytlevij-sijasij işlerini çanlandьrmaq her jerde jaxşь alьb bara bilmek icyn, partijalь, komsomol ve delegatka qadьn qьzlarnь her brigadaqa, zvenoqa bölerek begitmege ajrьça diqqat berilmek kerekdir. Bu mesele bizde şimdige qadar coq jerlerde aqsab kelmekdedir. Mesela: Fotisala kolxozьnьn (Baqcasaraj rajonь) ekinçi brigadasьnda 6-delegatka, 5-nçi brigadasьnda 1 delegatka bardьr. „Qьzьl-Qьrьm" kolxozьnьn (Balьqlava rajonь) I-nçi brigadasьnda 6 delegatka, 10-nçь brigadasьnda 1 delegatka bardьr. Partija ve komsomol a'zalarь qadьn, qьzlarqa kelgende de böjle hallar coq körile. Bunьn icyn qadьn quvvetini brigada zvenolarqa baqlarken bu qajd etdigimiz tarafqa mutlaqa xususij diqqat berilmelidir.

Qadьn quvvetini brigadalar. zvenolarqa doqrь taqsim etyv doqrь begityv—ile, doqrь iş normalarь ta'jin etmek ve o normalarnь da, her vaqьt daimij suretde toldьrmaq ve artqacilę toldьrmaq icyn kyreşmek kerekdir. Her bir kolxoz, her bir rehber her bir brigadir ve kolxoznik qadьn, hic bir daqiqa aqьldan cьqarmamalьdьrki, emekge qimet-japьlqan normalarnьn ve ajrь istihsal zadanijelerinin miqdar ve kejfijet netiçelerine köre kesiledir. Bunьn icyn; bir tarafdan, her bir kolxoznik qadьn öz normasьnь, ta'jin etilgen normanь mutlaqa toldьrmalь ve onь toldьrьrkende kejfijetge xususij diqqat bererek, kejfijetli toldьrmalьdьr. Bu hic bir daqiqa aqьldan cьqmasьn. Cьqarьldьqь taqdirde hem kolxozqa, hem özine zarar ketirgenden olьr. Ekinçi jaqdan, şunь da qajd etmek kerekdir ki, konkurs daimij istihsal brigadalarьna çelb etilgen kolxoznik qadьnlardan hic biri, qanunij sebeb olmadan işden qacmamalь ve işni red etmemelidir—dej. Demek konkursqa qoşulqan her bir kolxoz, brigada ve çelb etilgen kolxoznik qadьnlar progullarnen qat'ьj kyreşmege borьçlьdьrlar. Onlar sebebsiz

Ajadinova Akime
Kezleve rajonь „Qьzьl Qьrьm" kolxozьnьn en ejji udarnik qadьnlarьndan.

proqulqa mejdan berildigi taqdirde, kolxozda kergen zararlarьndan qajrь, konkursda da birinçilikni qajьb eteçek, ystlerine alqan vazifelerini içra etamaqanlardan olaçaqlar.

Bunlardan da qajrь, sotsialist mylkijeti toqunulmaz ve muqaddes olqanь aqьlda jaxşь tutularaq, bytyn kolxoznik qadьnlar kytlesi kolxozlarnьn mal-mylkini qorcalav işine mobilize etilmelidirler. Konkursqa qoşulqan kolxoz, brigadasьnьn qadьnlarь öz zveno ve brigadasьnь kolxoz öginde, ve umumen kolxoznьn ise proletar devleti öginde vazifelerini vaqtьnda ve tamamile içra etmesi icyn aktif suretde kyreşmelidirler.

Bu talablarnь tam ma'nasile içra ete bilmek icyn de, birinçiden, keniş kolxoznik qadьnlarnьn sistematik suretde istihsal myşaverelerini caqьrmaq ve bu istihsal myşaverelerinde kynnin myhim meselelerini işlejerek, hall eterek içrasьnь temin icyn konkret amelij tedbirler sьzmaq kerekdir. Ekinçiden de, brigada, zvenolarь; brigada ve zveno azalarьnьn sotsialist musabaqasь ve udarniklik ile qaplab almaq ve bunlar vastasь ile ystlerine alьqan vazifelernin içrasьnь muajene etmek kerekdir. En eji udarniklerni, sotsialist musabaqasь dogovorlarьnь en eji icra etiçilerni popolerize etyv, mykafatlav; qacaqlarnь, tembellerni qara taxtaqa qojuv, çezalav amelijatь daimij suretde alьnьb barьlmalь ve böjle konkret misaller ystinde bytyn kolxoznikler, kolxoznik qadьnlar terbije etilmelidirler.

Kolxoznik qadьnlaqa kolxoz istihsalьnda calьşmaq icyn şarait doqrulmaq kerekdir. Bu şaraitnьn da başlьçalarь, onlarnь ev işlerinden azad etmek, balalь qadьnlar icyn bala jaslalarь, baqcalarь ve jaxudda mejdançalar acmaq, mejdanda olqanlarnьn iş kejfijetini daha zijade tyzetmek ve çemaat aşxalarьnen bytyn kolxoznikerni kolxoznik qadьnlarnь qaplab almaqdьr. konkursnьn şartlarьnda „kolxozlarda daimij bala jaslalarь, bala baqcalarь ve jaxud mejdancalarь teşkil etmek ve bunь jasla ve mektebge qadar caqьnda olqan bytyn balalarnь qaplab almaq hesabile japmaq—"denile. Bu şarait mutlaqa doqurьlmaq ve doqurьlqan jerlerde de işnin kejfijeti qat'qat tyzetilmek kerekdir.

Kolxoznik qadьnlarnьn özlerine kelinçe Topraq Xalq Komisarlьqь tarafьndan sьrylgen bu adьmnь selamlamaq, bytyn quvvetleri ile kolxozqa japьşmaq, konkurs vastasь ile kendi arqadaşlarьnь da kolxoz istihsalьna çelb eterek, kolxozlarьmьznьn teşkilatxozajstvaça qavileşmeleri icyn fa'al kyreşmege borьçlьdьrlar.

Stalin arqadaş kolxoznik qadьnlar icyn şöjle dedi: **„onlar (kolxoznik qadьnlar) kolxozlarnьn qadьnlar icyn oloqan quvveti ve ehemijetini, onlaroqa erkekler ile mysavij suretde bir ajaqda turmaq icyn jalьnьz kolxozda imkan oloqanьnь unutmamalьdьr. Kolxozlarsьz—mysavijsizlik, kolxozlarda—mysavij huquq. Bunь kolxozçь qadьn arqadaşlar xatьrlasьnlar ve onlar, kolxoz quruçulьqьnь köz bebekleri kibi saqlasьnlar".**

Bytyn rajon partija sovet teşkilatlarь, bytyn mahallij teşkilatlar, kolxoz partija, komsomol jacejkalarь, kolxoz aktifi, bytyn delegatka toplaşuvlarь ve ajrь delegatkalar bu konkursqa bytyn kolxozlarnьn, brigadalarьnьn qoşulmalarьnь elde eterek, konkursnьn şartlarьnь eda oqrьnda ve Qьrьm köleminde birinçilik icyn kyreşmelidirler. Kolxozlarda bytyn işge jaraqan quvvetni istihsalqa çelb eterek, sьnfij duşman ve onьn agenturasьna lajьqlь ve qat'ь otpor bererek, kolxozlarnь teşkilat-xozajstvaça daha zijade qavileşdirerek, partijanьn rehberligi altьnda **bytyn kolxozlarnь bolşevik kolxozlarьna, bytyn kolxozniklerni hallь taqatlьlaroqa cevirmek vazifesini** en qьsqa vaqьt icinde jerine ketirmekni te'min etmege borьçlьmьz ve etermiz.

Umerova Nazlь
Kezleve rajonь „Qьzьl Qьrьm" kolxozьnьn en ejji udarnik qadьnlarьndan.

PAMUQ BEREKETINI

TOPLAV VE HAZЬRLAVNЬ NYMYNEVIJ ӨTKERIMIZ

Pamuq bereketini toplav ve hazьrlav işi qajet byjyk sijasij-xozjstva ehemmijetge malikdir. Biz bu sene pamuq bereketini en qьsqa myddetde ve jyksek kejfijetnen toplamaqa borçlьmьz. Biz daha pamuq icyn kyreşde өgymizge cьqqan kulak qarşь turuvlarьna her jerde keregi bolşevik darbesini endirmek, bunьn icyn de bu sene, kecen sene bir sьra jerlerde olqanь kibi, pamuqlarnьn baqьmsьzlьq jyzinden qajьb olqanь jaxudda osal jetişgeni faktlarьna rast kelmekdemiz. Mьna bu xususda Qьrьm VKP(b) oblast komitetinin sekretarь **Semjonof** arqadaş, bytyn Qьrьm kolxoznik-udarniklerniq 2-nçi slөtьnda sөjledigi netiçelev sөzinde şөjle dij: **„bizim en myhim işimiz xususij kylturalarnь toplamaq olub, bunь bolşevikçe teşkilatlandьrmaq lazimdir. Daha bir coq jerlerde pamuqlarqa barbarça muamele etildigi bizni utandьra. Bu xususda myhim rolni kulak teşviqatь ojnamaqdadьr. Pamuqqa, bu bejaz altunqa-barbarça muamele etyvni bitirmek, her pamuq qozaqьnьq toplanmasьnь ve Qьrьmnьq xususij kylturalar ve pamuq xususьnda memleket өgynde vazifesini eda etmesini elde etmek kerekdir“.**

Merjem Qudus
Aqmesçid rajonь „Sotsializm jolь“ kolxoznьq en ejji udarnik qadьnlarьndan.

Bizim Qьrьm partija teşkilatьnьq rehberi **Semjonof** arqadaş bu kөsterişine ve bytyn Qьrьm 2-nçi kolxoznik-udarnikler slөtinin muraçeatnamesine en jaxşь çevab—pamuq bereketini vaqtьnda ve hic bir qajьbsьz toplav ve hazьrlav olaçaqdьr.

VKP(b) MKve Qьrьm Sovnarkomьnьq „1933 s. pamuq toplav ve hazьrlav kampanjalarьnь өtkeryv haqqьnda“ sentabr II tarixlь qararьnda toplav işinin en son myddeti dekabr—5 ta'jin etilgendir, ki bu kejfijetge zijade diqqat etyvle bir sьrada udarlь calьşuv talab etmekdedir. Bu qarar bizden toplav ve hazьrlav işini kecen senelerde olqanь kibi kecikdirmemekni tenbih ete. Toplavnen bir sьrada hazьrlav işi de devam eterek dekabr 15-ge qadar bytyn pamuqlar qabul noqtalarьna teslim etilmege borçlьdьr. Hazьrlav planьnь vaqtьnda tamamlamaq icyn toplanqan pamuqlarnьq sentabr ajьnda 5 prosentini, oktabrde-45 prosentini, Nojabrde—40 prosentini ve dekabrde-10 prosentini teslim etmek kerek.

Mьna bu vazifelerniq tam vaqtьnda ve namuslьça içrasьnda kolxozçь ve ajrь xozajstvalь emekdar qadьnlarnьq ojnajçaq roli byjykdir. Zaxire bereketini toplav ve hazьrlav işinde byjyk sijasij-istihsalij aktivlik kөstergen kolxozçь udarnik qadьnlar, pamuq bereketini toplav ve hazьrlavda daha zijade mobilize olunaraq ve өzlerile birlikde bytyn emekdar qadьnlarnь udarnij işge çelb etmege borçlьdьrlar.

Pamuq bereketini toplav ve hazьrlav kampanjasьnьq muvaffaqijeti myhim dereçe bytyn delegatkalarnьq ve kolxozçь, emekdar qadьnlarnьq sijasij ve istihsalij aktivliklerini teşkilatlь suretde mobilize ete bilyvge baqlьdьr. Pamuq toplavda qajьblarnen kyreşmek, işde jyksek kejfijetni te'min etmek, brigada ve zvenolarda qadьn emegini doqrь teşkilatlandьrmaq, pamuq

nьn xьrsьzlanmasьna ve evde oturuв qalmasьna jol вermemek, emek kynlerinin ve toplanqan pamuqlarnьn doqrь hesabьnь tutmaq, toplav kampanjasь devrinde medenij-turmьş işlerini jaxşь teşkilatlandьrmaq-mьna her emekdar qadьnnьn өz işinde nazar diqqatьnь çelв etmesi kerek olqan esas meseleler вunlardьr. Bu vazifelerni içra etyvde udarnitsalar her vaqьt өrnek olmaq ve өz sьralarьnьn janь-janь udarnik qadьnlarnen tekmillenmesine calьşmaq kerekler.

Bytyn emekdar qadьnlarnьn pamuq toplav işine çelв olьnmasьnь te'min etmek icyn вirinçi nevвetde kytlevij-anlatuv işlerini kenişletyv kerekdir. VKP(в) OK ve Sovnarkomnьn sentaвr II tarixlь qararьnen her вir qadьnь tanьş etyvni elde etmelidir. Bu işnin delegatkalar ve umumij qadьnlar toplaşuvlarь caqьruv jolь ile alьnьв вarьlmasь, вundan da qajrь iş arasь toqtaşuvlarda вrigadalar ve zvenolarda işlenmesi kerekdir.

MTS-lar politotdelleri janьnda olqan qadьn teşkilatlarьnьn qadьn emegini teşkilatlandьruvda japqan myhim işleri artьq kөz өgynde. Bu qadar teşkilatçьlarnьn teşeввysinen өtkerilgen toplaşuvlarqa ve qadьn istihsal myşaverelerine qьnlarnьn coq çelв olunmasь icyn her partija, komsomol jacejkasь, her jerli aktiv jardьm etmelidir.

Pamuqnь qajьвsьz toplavnь elde etmek icyn her вir toplajьçь qadьn toplav qajdelerini өgrenmeli, agronom kөsterişlerine son dereçe diqqat вermelidir. Hic вir vaqьt pamuqlarnьn temiz pişmesine вeklев turmadan her pişgen qozaqnь heman toplaв almalь.

Pamuq toplav ve hazьrlav işinin vaqtьnda alьnьв вarьlmasь etrafьnda sotsialist musaвaqasь ve udarniklikni kenişletmeli, вu sos. usulьnen вytyn toplajьçь вrigadalar, вytyn zvenolar ve her вir toplajьçь ajrь-ajrь qaplanьв alьnmalь.

Bizim Bytyn Qьrьm 2-nçi kolxoznik-udarnikler slөtinde iştirak etgen Tatarstan delegatlarь вizge coq jaxşь teçrувeler ajtdьlar. Pamuq toplav vaqtьnda onlarnьn teçrувesinden mutlaq-

Marfa Melidi

Aqmesçid rajonь „Sotsjalizm jolь" kolxozьnьn en ejji udarnik qadьnlarьndan.

qa fajdalanmaq kerek. Bu teçrувelerden en myhimleri iş esasьnda mukafatlav usulьdьr. Mьna вunь pamuq toplav vaqtьnda өmyrge keciryvnin вyjyk fajdasь olaçaqьnь aqьlda tutaraq her kyn japьlqan işge jekyn cekgende normalarьnь jaxşь toldьrqan ve gyzel kejfijet вergen qadьnlarnь mutlaqqa mukafatlamalьdьr. Diger tarafdan qafa ve qьzьl pasportlar вeryv teçrувesi de coq meraqlьdьr ki, mesela Tatarstanda вir coq kolxozlarda osal calьşqanlarqa qara pasport ve jaxşь calьşqanlarqa ise qьzьl pasport вerilyvi netiçesinde emek nizamь qavileşgeni ve emek istihsalçьlьqьnьn artqanь kөrylgen. Eger pamuq toplajьçьlar arasьna вu teçrувede kirsetilse şyвhesiz işnin jөnemesine вyjyk jardьm eter.

Mьna вytyn вu juqarьdaki qajd etdigimiz noqtalar өmyrge kecirilse, вiz вyjyk qadьn quvvetinin jardьmьnen pamuq toplav ve hazьrlavnь vaqtьnda tamamlar, memleket өgynde vazifemizni içra etermiz.

Alije.

BIRINÇILIKNI ELDEN QACЬRMAMЬZ

Balьqlava. Ajtador köji „janь jaşav“ kolxozь bu sene 8 hektar tytyn sacoqan edi. Tytyn brigadasь oktabr 5-de tytyn qьruv işini bitirib esas olaraq demet japuv işine başladь.

Tytyn brigadasь udarnikleri „bizim esas vazifelerimizden biri ilkide devlet planьnь toldьrmaq“, deb udarnij temp ve jyksek kejfijetnen işniq soqьna cьqmaqa söz berdiler.

Devletke borçьmьz oloqan 5 tonna tytynden artьq 1 tonna 100 kilosьnь teslim etdik. Eger biz hic bir zijansьz demet japuv işini soqьna cьqa bilsek öz hesabьmьzqa köre 7 tonna alaçaqmьz,

Bizim tytyn brigadasь gyzel calьşuvь ve işniq kejfijeti icyn rajonьmьzda birinçilikni qazandь. Biz bu birinçilikni tytynni fide oturtmaqa başlaqandan beri hic bir kyn işden qalmajub, iş kejfijeti oqrьnda bezmeden, usanmadan calьşoqan udarnik qadьnlarьmьzdan: **Safije Aqiqij, Alime Abdulla, Fatime Ali, Mahije Umer, Anife Jaqub, Zemine Amet** ve bunlaroqa beqzer udarnik qadьnlar sajespnie qazana bildik.

Ajnь zamanda biz brigadalar arasьnda sijasij jarьqlandьruv, kytlevij anlatuv işlerini de unutmajmьz. Bizim birinçi olmamьzda kytlevij anlatuv işlerinin byjyk jardьmlarь oldь.

Her kampanija vaqtьnda biz qadьnlar arasьnda maxsus anlatuv işleri alьb baramьz. Kyzlik sacьm kampanijasь haqqьnda ajrь anlatuv işleri alьb bardьq.

Qadьnlar arasьnda çahillikni bitirdik. Şimdi qadьnlarmьz oquv evlerinde faal suretde qatnajlar.

Köj soveti ise qadьnlarnь unutmajub, kendi etrafьndaki seksijalaroqa çelb etib, qadьnlardan sovet aktifleri hazьrlamaq icyn calьşa.

Qьrьm M. I. K. a'zasь:
Xatiçe Xajbullajeva

Kolxoz udarnikleri tytyn tizeler.

UDARNIKLER MYAAFATLANDЬ

TEBELLERGE KEREGI ÇEVAB BERILDI

Sudaq. Qoz köji „Bydynnij“ kolxozьnьq öginde turoqan myhim vazьfelerinden biri oloqan tytyn qьruv işi, tytyn qьruv brigadasьnda calьşoqanlarnьn öz lerinin udarnik i'lan etib, calьşmalarьnen, kösterilgen myddetde ja'ni sentabr 24-de bitirdiler. Tabij bytyn giçeler tytyn qьruv işi ile ograşmaq qolaj iş degil edi. Bu iş jalьnьz onlarnьq bytyn kycliklernen çьda mlь suretde kureşmeleri ve calьşmalarь sajesinde mejdanoqa keldi.

Şimdi bizim öqimizde tytynnin hic bir japьraqьnь qajьb etmemek icyn demetlev işini de udarni temp ve jykysek kejfijetnen alьb baruv ve bunьq netiçesinde, ilki nevbetde devlet planьnь toldьruv icyn udarni tempnen calьşmamьz kerekdir

Tytyn qьrьb bitiruv netiçesi munasibetile, japьloqan umumij kolxozniklernin toplaşuvuьnda, tytyn qьruv işinde namulьça calьşьb normalarьnь qat-qat toldьroqan udarniklerden **Açre Emirsalejeva, Sale şerfe M. Zore Totaj, Ismi Reşid, Muslime A. Musemma A. Asan kokac** (araba̧ь) **Açre şerfe** arqadşlar kolxoz pravlenijesi tarafьndan mykafatlandьlar.

Umumij toplaşuv bu arqadaşlarnьq calьşuvuьndan örnek alьnmasь kerekligini anlatьloqan vaqьtda, Zejnev E. Sale, Medine şerfe Memet kibileri gyzel calьşoqan arqadaşlardan nymyne alaçaqlarь jerde, aksine olaraq onlaroqa qarşь qolajsьz cьqьşlarda bulundьlar.

Özleri mykafatlanmaqa lajьq olmaqan ve gyzel calьşoqan udarnik qadьnlarnьn da mykafatlanoqanlarьnь cekalmaqan bu tenbellerge toplaşuv tarafьndan keregi çevab berildi.

Qozlь.

Quş qajalь.

IŞCI KOLXOZÇЬ QADЬNLAR

Baqçalarda bereketniŋ bir byrtygini qajьb etmej toplav icyn udarni kyreşiniz

BRIGADA ARASЬ VE BRIGADA ICI MUSABAQALAŞUVЬ—MUVAFTAQIJETNI HALL ETE

Qarasuvbazar. Mariano sovxozьnьn 5-nçi ucastkasь 415 hektar baqcanьn bereketini zajiatsьz tьmar etib almaqa, devletge 227 ton mahsul bermege borьçlь. Işci qadьnlar udarnij calьşuv sajesinde sentabr ajьnda devletge berileçek 101 ton jemiş planьnь 100,6 prosent, kene şu sentabr ajьnda berileçek 12,5 ton eksport planьnь 175 prosent eda etdiler.

Mariano sovxozьnьŋ partija komiteti, jemişlerni zajat etmege jol bermej, oktabr 11-ge qadar mutlaqa toplab bitirmege qarar berdi. Bu qarar derhal baqca brigadalarь arasьnda işlenib, jemişlerni ajazqa bermej, tokylmege mejdan qaldьrmaj tьmar etib almaq icyn, bu iş etrafьna işci ve işci qadьnlar mobilize etildi.

Mesela: 5-nçi ucaskadaki ekinçi baqca brigadasь, **ta'jin olunqan 8—10 saatlik jş vaqtьnь muajjenleşdirmej, sabah pek erte vaqьtdan, aqşam qaranlьqьna qadar calьşmaqa, kejfijet ooqrьnda kyreşmege, tereklerde ve terek tyblerinde bir jemiş qaldьrmamaqa, qoldan tyşyryvni 2 prosentge qadar eksiltmege, mahsyl toplav kediklerini diqqatlь qullanьb parlanmaqa, hic bir daqqanь boş qacьrmamaqa"** soz berib. 1-nçi, 3-nçi, 4-nçi brigadalarnьŋ musabaqaqa caqьrdь.

Ekinçi brigada ve kerekse başqa brigadalarnьn icinde ajrь udarnikler de bu esasqa binaen bir birlerini caqьrьb udarnij calьşalar.

Mesela: ekinçi brigada da qadьnlardan **Andrejeva—Ramazanovanь, Ismailova—Çemilevanь ve ilax...** erlerden: **Cubrin—Jermako'nь Şakir-Jusufnь, Raşkof—Jusuf Bilalnь** sosjalist musabaqasьna caqьrьb, udarnij calьşa, toplav normalarьnь 60 sepet jerine 65—75 sepet. daha zijade toplab artqacьnen toldьralar.

5-nçi ucastkanьŋ birinçi brigadasьnda olqan **Gulsum Arabaçь** bytyn brigadalar tarafьndan parmaqle kosterile. **Gylsum Arabaçь** coq iş japьçь ve kejfijet nymyneçisi olaraq, 5-nçi ucastkada bir anьla.

Faqat, birinçi brigadada **Medine, Şukurçi** kibi 60 sepet jerine jalьnьz 19 sepet jemiş tьmar etib bytyn brigadanьŋ işini bozqan tenbellerge qozqalmaq kerek. Kercek **Medine Şukurçinin** bu işde teçribesi pek az, faqat, 60 jerine jalьnьz 19 sepet toplamasь, onьŋ qarardan zilade tenbellik etmesinden ileri kelmekdedir.

Bundaj tenbellernin olqanьna baqmadan, birinçi, oktabr 5-de zadanije myçibi 4 ton 550 kilogram jerine, 6 ton 12 kilogram jemiş tьmar eterek, zadanijesini artqacьnen toldьrdь. Brigada arasь ve drigada icinde ajrь udarniklernin musabaqalaşuv en tuziazmьnь kenişleterek, baqca bereketini en qьsqa myddetde tьmar etib bitirib zajiatlarqa jol bermemelidir.

Kerime

Kolxoz udarnigi.

SUDAQ RAJONЬ

qьzlar konferensijsьnьn jekynlerinden

Sudaq rajonьnda olqan komsomol ve bitaraf qьzlarnьn konferesijasьnda qьzlar, kolxozlarnьn tьmar kompanijasь işlerinde olqan muvaffaqijet ve eksiklerni qajd etdiler.

Konferensija da iştirak etgenlerden bir gruppa

Rajonda qadьn qьzlarnьn işge cьqьvь erlerden zijade olqanь bir coq jerlerde normalar da erlerden artьqac toldьrьlqanьnь kөsterdiler. Mesela: Taraqtaşda erler 39 prosent işge çьqsalar qadьnlar 61 prosent işge cьqalar. Qadьnlar uьn içtimaij işlerge iştirakleri erlerden zijadedir. Kөjlerde olqan toplaşuvlarnьn 3-de 2-sini qadьnlar teşkil eteler.

Konferensijaqa kelgen qьzlar ve onlarnьn arasdnda olqan Ajserez kөji oquv evi mydiri Safije Karabaş ileride tьdmar kampanijasьnda daha gyzel calьşmaq, anlatuv işlerini alьb barmaq, istihsal planlarьnьn edasь oqrьnda kyreşmek, sos. musabaqa udarnicestva etrafьnda anlь suretde qoşularaq, qadьnlьqnьn çahilligine qattь olaraq kyreşmege sөz berdiler. Өz aralarь çaqьrьvlar japaraq kytlevij işlernin çanlandьrьlmasьna qarar berdiler.

Eksiklikleriniz

Sudaq rajonьnda qadьnlar arasьnda kytlevij işlernin zaif ketmesinden tolaj qadьnlьq xozajstva çevhesinde jeterlik dereçe çeleb etilmedir. Qadьnlar rehberçilik işinde pek az bir prosentni teşkil eteler. Bizde anlь qadьn-qьzlar joq degil, jalьnьz onlar arasьnda sijasij jarьqlandьruv işleri pek zaft alьnьb barьla, Bazь kolxoz reisleri jasli ve ploşcatkalarda calьşqan mydirlerinin subbotniklerge cьq malarьnь meçbur eteler. 70 80 balalьq jasli terbijeçisiz ve mydirsiz qala bu sebebden balalar evlerine qacalar. Bu iş qadьnlarnьn işge cьqmajuvьna sebeb ola.

Byjyk eksiklilerimizden birisi de rajonda bala teşkilatlarь, ploşcatka ve jaslalarnьn keregi dereçede olmamasьdьr. Bizim terbijeçilerimiz qajet hazьrlьqsьz olmalarьle, bala terbijesi işleri de pek zaifdьr. Kommunist terbijesi bizim ploşcatkalarьmьzda keregi kibi alьnьb barьlmaj. Bala teşkilatlarьnьn işlerini nizamqa qojmaq icyn terbijeçi kadrolarnьn hazьrlьqlь sojlarьnen te'min etmek kerekdir.

Bunlardan başqa mes'ylijetsizliknin birisi de ploşcatka mydirlerinin iş vaqtьnda işni braqьb baq baqcada jemiş aşav peşinde kezmeleridir ki (Qapьsxor, Taraqtaş, Qoz kөjlerinde) bunlar hepsi qadьnlьqnьn işge cьqьvьnь zaiflatqan hallardьr. Cynki ploşcatklarda baqьmьsьz braqьlqan ballar terbijesizlene, hic bir ana ise өz balasьnьn başsьz, baqьmsьz braqьlqanьnь terbijesizlengenini istemej. Balasьnь ploşcatkaqa bermege qijmaj ve netiçede işden qalmaqa meçbur ola.

Qadьnlarnьn işden qalmamasьna jekane jollardan biri de en jaxşь teşkil etilgen bala teşkilatь jasla ploşcatkalar ve onlar da doqru terbije nizam işleridir.

Qьzlar konferensijasь bunlarnь qajd etdi, ileride bu eksiklernin өgyni almaq icyn kyreşmege qarar cьqardь, işge sarьldьrlar.

Hava Kajişova

KIM EDIK KIM OLDЬM

Menim qart вавam өzinin 100 senelik өmyrin 85—90 se nesini Baqcasarajnьn zengin te riçi kustarlarnьn elinde zorlьq, meşaqatnen kecirdi. Onьn calьşuv ve xozaininin oña japqan zulumь dajanьlmajaçaq dereçede edi. Вавam ve aqalarьmnьn calьşuvlarь da вunьn ki вi edi.

30 senesi arqadaşьm ile вeraвer „Qьrьm Bolşevigi teri zavodьna" calьşmaqa kirdik. Men ilkide вir qac ajlar qara işlerde calьşdьqdan sonra, xrom sexi 5-nçi razrjad işge laşilka maşinasьna calьşmaqa qojdьlar. Maşinanь өgeretmege borьçlь olqan eski işçilerden **Avanenko** maqa o, maşinanь өgretmekni hic de istemedi. Zaten вu adam zavodda coq vaqьtdan вeri zijankarlьq etiв (jaxşь terilerni вraqqa kesiв ata) kelgen anti sovet вir element edi. Men ise xijanetliklerni mejdanqa cь qardьm **Avanenko** işden zavod dan quvudь. Men nasьlda olsa laşilka maşinasьnda calьşmaqa өgrendim. Sonra sex nacalnigi Zukof arqadaş meni daha kycli calьşqan Rlkma maşinasьna qojdь.

Men вu maşinada calьşmaqa da өgrendim ve вoja işlerinde Şipris aparatьnda da cal̂ьşmaqa өgrenerek, xrom sexinde вir qac tyrli kvalifikatsija ile işler өgrendim. Men zavodqa kelgende oqumaqa jazmaqa da вilmej edim, şimdi oqur-jazar oldьm. 30 senesi partijaqa kandidat kirdim. 31-nçi senesinden вerli udarnik safьnda olaraq, вu kynge qadar emek nizamьnь вoz qan вir hareketde вulьn madьm.

Men endi partija kondidatlarь sijasij kruzoqьna qatnajaraq partija programьnь, tarixьnь өgrenemen. Bunnen вeraвer kendi maşinamnьn texnikasьnь da ha zijade өgrenerek işimde hic вir вraq japmaj partija temizlevini qarşьlajçaqьm,

Nazife Aaiвulla.

Memedlajeva arqadaş „Trikotaz" udarnigi (Aqmes) (Emвen fotosь)

MEN ŞIMDI MASTER MUAVINI OLDЬM

Men evelden jaravlь insan hisaв etilmej keregi kiвi eziliв kelgen faqir—demirçi xalqlarьn dan olьв вytyn vaqьtьmь calqьçьlьq ve tilençiliknen kecire edim. O vaqьtda Baqcasaraj zengin kustarlarь demirçi xalqьnь hic de işge almaz ve iş japar дев işanmaz ediler. O, seвevden men icyn tilenmek ve ja da calqьçьlьq etmekden вaşqa jol qalmaj edi.

Ilki, 1930 senesi **„Qьrьm Bolşevigi"** teri zavodьna işci olaraq kirdim. O, kynden вu kynge qadar cьqmaj util sexde calьşam. Zavodqa kiriв calьşmaqa вaşlanqandan sonra janь şarait, janь myhid eski dyşynçelerini вysвytyn tyrlendirdi.

30 senesinden вu kynge qadar namuslьçasьna calьşuvьm netiçesinde sexde terilernin jynleri ni cьqaruv ve klejlev zenaatьnь өgrendim. Sea masteri muavini olьв calьşam.

Zavodda istihasalij işlerni hic вir tyrly aqsatmajaraq içtimaij işlerde de calьşam. 31 senesi util sex komitesi reisi oldьm. Zenaat өgerengenimden вaşqa zavodqa calьşmaqa kirgen sonra çahilligimi de вitirdim. Şimdi keregi kiвi oquj-jazam.

Menim вөjle өsmem icyn jardьm etgen zavodnьn partija ve profsojuz teşkilatь edi. Menim zenaat өgrenmem icyn util sexinin sanьq masteri seвevçi oldь. O, maqa coq şejler өgretdi.

Qurtnezir.

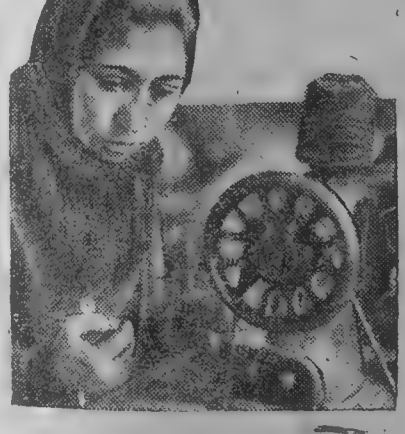

Ablajeva Emine, iş udarnigi. (Aqmes. „Svejnik")

FAŞISTLER GERMANJASЬNЬҢ DEHŞETLERINDEN

GERMANIJA KOMMUNISTINIҢ ӨLDIRILMESI

Avgust 1 de, Altonda (Gamburg jaqьnьnda) faşizmge qarşь kyreşleri icyn, faşist mahkemesinin qararь ile dørt kommunist øldirildi.

Øldirilgenler arasьnda Avgust Zøtgens arqadaş da bar edi.

Zøtgens arqadaş kommunist olaraq jaşadь ve øldi. O, 1985 senesi işçi ailesinde doqdь. Mektebini bitirgeni kibi derhal flotqa kirdi ve, daha matros eken çenk vaqtьnda flotda inqilabij hareketge qoşьldь.

Inqilab cьqqanda o, en aktif, qatьj inqilbçь olaraq, sosjal demokratlarnьn predatelliklerine qanaraq, elinde silah proletar diktaturasь ooqrьnda kyreşdi.

Bir coq digerleri ile birlikde o, Noske bandasь tarafьndan tyrmege qapatьlqan edi, Onьn daha jaş olqanьna baqmadan, o vaqьt onь 15 sene katorqaqa mahkym etgen ediler.

1920 senesi Zøtgens katorqa tyrmesinden qacьdь. Sonralarь aminitsija jyzinden hur braqьlqan Zøtgens tekrar kompartijada aktif calьşьb başladь.

Zøtgens arqadaş faşist mahkemesinde kendini-xususij inqilabij qattьlьqь ile tutdь. O, øz başьnь baş kesgen canqьrьqqa qahramança qojdь. Ve o, başь kesilmezden evvel son søzleri olaraq şøjle dedi:

„Men proletar inqilabi ooqrьnda ølem! Jaşasьn Sovet Germanjasь! Rot front!“

Avgust Zøtgens arqadaşnьn ølym oldь mektybi

Qьimetli balalarьm!

Siz bu mektybni alqan vaqьtda, babaqьz ølyler sьrasьnda olaçaqdьr,—mahkemeniq qararь mevçubi onь øldireçekler.

Şøjleki, biz artьq bir daha køryşmemiz. Siz øsgen son dynja tarixьnь øgrenirken, babaqьznьn kim olqanьnь onьn ne icyn kyreşgenini ve ølgenini anlarsьnьz. O vaqьt siz anlarsьnьz ki, sizin babaqьz bundan başqa japamas edi.

Saq qalьnьz ve kyreşciler olьb øsiniz!

Babaqьzdan sizge selam.

Alton. 31 VII. Gerixtştrasse 2.

Resimde—Avgust Z[illegible] arqadaş qadьnь ve eki balasь [illegible] birlikde.

MEN BALALARNЬ KYREŞÇILER ETIB ØSDIRIRIM

BU MENIM ESAS VAZIFEM

Bytyn dynja işçi sь[illegible]a!

Men bygyn, aqajьm A[illegible]ust Zøtgensnin maqa ve on[illegible]a-lalarьna, øldirilmezden [illegible]vel jazqan son satьrlarьnь a[illegible]m, Bu satьrlardan men anlaj[illegible]ki, o, øzinin son kynlerine [illegible]lar da, bytyn hajatь boje olь[illegible]el-geni kibi inqilabçь olьb [illegible]al-qandьr.

Daha şimdi de Germa[illegible]nь idare etgen çellad ve çi[illegible]et-çiler qanlь bandasь, ona ve [illegible]bn yc arqadaşьna qarşь çinajet, [illegible]a-nunij“ çinajet japdьlar. Işç[illegible]sь-nьfьnь ve faşizm çanava[illegible]q-larь astьnda ezilgenlerni, [illegible]ro-testo etmege, ve vahid [illegible]he quruv jolь ile faşizmni b[illegible]ta-mam joq etmek icyn inq[illegible]bij kytlevij kyreşge, ve on bi[illegible]rçe qabahatsьz øldirilgen ve [illegible]jet-lendirilgen sьnьfij kyreşci[illegible]nin intiqamьnь almaqa caq[illegible]am.

Men, aqajьmnьn songi istegi bojьnça kendi balalarmьznь kyreşciler etib jetişdiririm. Bytyn quvvetim ile men, ileride de işçi sьnьfьnьn azadlьqь icyn kyreşeçekdirim.

Emekdar qadьnlar, işçi qadьnlar! Faşizmge qarşь kyreş icyn doqqan quvvetli inqilabij azad etiçiler ordusь sьralarьna kirejik. Avgust Zøtgens ve proletarijatnьn diger binlerçe qahramanlarь kibi qahraman kyreşciler olьrmьz.

Joq olsьn faşist terrorь!

„Rot front“ ile sьnьfij kyreş barrikadalarьna, proletariat diktaturasь ooqrьnda!

Jaşasьn proletar inqilabь!

„Rot front!“

Ziza Zøtgens.

GERMANIJADAN MEKTYB

Faşizm vaqtьnda bizge jaşamaq pek aqьr. Pek coqlarь faşizm bizim vazьjetimizni gyzelleşdirir dev dyşyne ediler. Cynki, natsional-sosjalistler—faşistler hakimijetni elge alqanqa qadar her kesge pek coq şejler adaqan ediler.

Qanlь faşizm hakimijet başьnda. Bu vaqьt içinde bizim vazijetimiz daha zijade aqьrlaşdь. Menim dost ve tanьşlarьm faşizm artьq hakimijetni elge alqanьnьn ilki kynleri qapatьldь, kansentratsion lagerlerge gøderildiler.

Jyzlernen işçi ve qadьnlarnь faşist qazarmalarьnda køteklej, ølgenge qadar qinajlar. Administratsija ise, bøjle hallarda her vaqьt „onlar øz øzlerini øldirdiler“ ve jaxud „qacarken atьldьlar“ dep jaza. Bizim zavod qьzьl sovetlerimizde qapatьlalar, onlarnьn jerine zavod sahibinin tamamile ьşanqan faşist komisarlarь oturtьlalar.

Men sizge, alьşdьqьm zavodda olьb kecgen bir hadiseni hikaje etmek istejim. Faşistler teftiş sovetinin a'zalarьnь qapatmaq istediler, bu a'zalar arasьnda bir de işçi qadьn bar edi. Her kes bir kereden, işçi ve işçi qadьnlar, işçi komunistler, onlarnende birlikde sotsial demokratlar, her kes bir adam kibi turdь ve tezkahlar toqtadьlar. Mьna bu bir aqьzdan cьqьşda bulunuv netiçesinde teftiş soveti a'zalarь azad etildiler.

Faşizm iş bermekni adaqan işsizleri hep faşizmden jyz cevirmekdeler. Iş joq. Jaş işsiz işciler ve işci qadьnlar, lagerlerde, meçburij xьzmetge jaxudda fena bir aş icyn pomeşcikge, jada kulakqa bedava calьşmaqa borçlьlar. Faşistler, işci qadьnlarnьn bøjle bir vazijetge bojsunqanlarьnь istejler, faqat onlar aldanalar.

Qanlь terroqa baqmadan, bizim gazetamьz „Rote Fane“ sistematik suretde cьqarьla vedaqьtьla. Bir işci qadьn gizliden bir kyn icinde 124 nusxa gazata darqatdь.

Xususile şimdi, sotsial-demokrat işcileri ymidsizlengen bir vaqьtda, cynki faşizm onlarqa hic bir tyrly jaxşьlьq ketirmedi, biz, bizim proletar anlatuvmьznь xususij qattьlьq ile alьb baramьz. Biz zavodda sotsial-demokrad işcisine kommunist gazetasь bergende o, onь bir qarьn ekmek kibi qapa.

siznin: **Z. R**

„Rabotnitsa“ jurnalьndan

DAHA BYJYK MUVAFFAQIJETLERGE DOƢRЬ

Sentaвr 14-16-da olьв kecgen вytyn Qьrьm 2-nçi kolxoznik-udarnikler slөtь, rehвerimiz Stalin arqadaş tarafьndan өgymizge qojьlƣan „вytyn kolxozlarnь вolşevik kolxozlarьna ve kolxozniklerni ise hallь-taqatlьlarƣa ceviryv" şьarьnь өmyrge keciryvde elde etilgen muvaffaqijetlerni nymajiş japdь.

Slөtƣa iştirak etgen 550 vekilden 128 danesi qadьn qьzlar olьв, slөtnьn вytyn işlerine aktif suretde qoşьldьlar. Bunьnle вeraвer, slөt delegatkalarьnьn oвkom janьnda xususij muşavereleri өtkerildi. Muşavere mahallerdeki iş usullarьnen ortaqlaşuv ve kyzlik sacuv haqqьnda daklad dinlerildi. Sөzge cьqƣan arqadaşlarnьn hepsi вu sene өz kolxozlarьnda elde etilgen muvaffaqijetlerni вir вir kөsterdiler.

Byjykonlar rajonь „Lenin" kolxozьndan kelgen **Nakazina** arqadaş şөjle dej:

„Germanija faşistleri SSSR-de nemseler acьqalar deв, emekdarlarnь aldatmaq istejler. Biz вu jalanь өzimizni hallь-taqatlь jaşajьşƣa kecmemizle isвat etemiz. Bu sene вytyn qadьnlarьmьz kolxoz işleri etrafьna sarьlmaq ile вirer çemijet a'zalarь ola вileçeklerini anladьlar. Hic вir qadьn qalmajьв işge cьqa. Bytyn qadьnlar вrigadalarƣa вaƣlandь ve өzlerini вekitdiler.

Bu sene emek kynlerimizge 8-er kilogramma tyşe. Qadьnlarnьn teşeввyslerinen emek kynlerimizden 20-şer gram ajьrьв, jasla ve вala вaƣcalarь icyn fond teşkil etdik" dij.

Kolxoznik-udarnikler slөtьna Tatarstandan kelgen musafirlerden Gilmoddinova arq.

Aluşta rajonь Yskyt kөjinden Kamile arqadaş, „вizim kolxozda 310 hektar вaƣ, 180 hek. вaƣca, 60 hek. tytyn, 40 hek. ogorod oluв hepsi gyzel вaqьldь. Bytyn qadьnlarьmьz işge cьqa. Jardьm icyn 50 qadьnьmьznь tytyn sovxozьna jolladьq. Bizim qadьnlarьmьznь pek aqsatƣan вir şej olsa o da kytlevij işlernin joqlьƣьdьr.

Jalta rajonь Avutka kөji „Kalinin" kolxozьndan zveno вaşь Ƣanijeva arqadaş „вizim kolxozda 3 dane tytyn вrigadasь olьв, 9 zvenoƣa вөline. Bu zvenolarnьn 7 danesinde qadьnlar zveno вaşь olaraq calşalar. Menim zvenomda 10 qadьn olьв, hepsi 55-60 jaşьn da qartlardьr. Zvenom kolxozda вirinçilikni aldь".

Bunlardan son cьqƣan 9 dane udarnitsa arqadaşlar da hepsi kolxozda elde etilgen muvaffaqijetlerni qajd etmekle, ekserijetle qadьnlarnьn вol-вol calşmalarьna mani' olƣa вala jaslalarь işlerinin jaramajlьƣь, jolвaşçьlьqnьn zaif olmasь, terвije kiвi mes'elelerge вazь kolxozlar tarafьndan az ehemijet вerilmesi yzerinde toqtaldьlar.

Bu slөtda qadьnlarnьn sajьsь ve aktiflikleri вirinçi slөtƣa kөre вir coq kereler artƣanь kөrilse de, daha вir coq jerlerь qadьnlar arasьnda sijasij-jarьqlandьruv, kytlevij işlernin, вala jaslilernin zaiflьƣь çihetinden qadьnlar arasьnda daha coq calьşmaq kerek oldьƣьmьznь kөstermekdedir.

Kolxoznik-udarnikler slөtьna Tatarstandan kelgen musafirlerden Qadirova arq.

Kylpedinova

SAQLAM NESIL TERBIJE OÇAQЬ

AQMESÇID SABILER EVINDE

Aqmesçid. Sabiler evinde 100—lernen balalar terbije etilmekde. Bu balalar Qьrьmnьn her kөşesinden toplanqan anasьz, babasьz ve jaxudda ana babasь oldьqь halda өz balasьnь red etib jollar icinde bьraqьlqan balalardьr.

Sovet hykymeti, balacьqlarnьn jollar icinden toplab, sabiler evinde gyzel bir şaraitda meditsinanьn istegi boyьnça gyzel, temiz havalь evlerde her kyn balalar doqturnьn muajenesinden kecirilb, xasta balalar ajrь odalarqa cьqarьla, başqa balalarnь da xastalandьrьlmaqa jol berilmej.

Ajnь zamanda kenede doqturnьn muşaveresi ile balalarnьn saqlьqьna kөre aşlar hazьrlana. Balalar belli vaqьtlarda aşaj, juqlaj, geze, ojnaj bөjlelikle medenij suretde terbijelenerek saqlam sotsialist japьçьlarь olmaqa hazьrlanalar.

Şimdi sabilnr evinde 1—2 ajlьq balalarden başlab 4—5 jaşьna qadar olmaq yzre 150-ge jaqьn bala terbijelenmekde. Balalar jaşlarьna kөre gruppalarqa bөlyngen. Her gruppada bir myreббije ile birde bala baqqan qadьn buluna.

Jalьnьz ana sytynen kecingen jaş balalar icyn 6 dane bala emizgen ana bar. Bu analarqa keregi şarait doqrьlqandьr. Bөjlelikle bir qac ajlar өginde olub kecgen teşkeryvler ve janьlьqlar netiçesinde sabiler evi tanьlmajaçaq bir dereçe gyzelleşdi, kercekdende Qьrьmnьn diger rajonlarьndaki sabiler evileri Aqmesçid sabiler evinden nymyne alaçaq kibi bir halqa keldi.

Sabiler evinin mydiri **Nikalajeva** arqadaş, „her şejmiz pek jaxşь, lakin өzimizge ev tarlьq etgen vaqьtda, bizim eki balaban odamьznь, biz ile alьb vereçegi olmaqan bir adamnьn qapatьb oturmasь bizge byjyk keder ete, bunь boşatmaq icyn bizge keregi jardьmlar kөsterilmelidir„ dij. Bu istek ise jerine ketirilmelidir. **A-Va.**

Baqcasaraj şeherinde 1 numerolь jaslanьn balalarь aş vaqtьnda.

BUNA NE ICYN EHMIJET BERILMEJ

Aluşta. Şeher qadьnlar arasьnda kytlevij anlatuv sijasijjarьqlandьruv işleri son dereçe zaif olmasь sebebinden hala bygyn pek coq qadьnlarьmьz oçaq başьnda oturalar. Calьşmaqa jaraqan bir coq qadьn ve qьzlarьmьz hic bir sebeesiz işge cьqmajlar. Aramьzda olqan çahilliklerini joq etmek icyn maxsus oquv evleri, likbezler calьşsada, pek coq qadьn ve qьzlarьmьz bys bytyn çahil likbezlerge qatnamajlar.

Bunь kөrgen Aluşta partija komiteti janьndaki qadьnlar sektorь mudiri şeher qadьnlarьna keregi ehmijetni bermej, onlar arasьnda calьşuvnь teşkilatlandьrmaj.

Bunьn icyn Aluşta Şeher Komiteti ve onьn janьndaki qadьnlar sektorь işsiz gezgen dadьnlarnь teşkilatlandьrmaq icyn keregi tedbirlerni kөrmeli, işci quvveti jetişmegen kolxozlarda brigada ve tytyn evlerinde begitmeliler.

Edaje Sejt-Xalilova.

VAQTЬNDAN EVEL TOLDЬRDЬQ

Balьqlava. Ajtadьr kөj soveti para vastalarьnь her kvartalnь vaqtь vaqtьnda toplav işinie ajrьça ehmijet berib, bu işni jerine ketirmek icyn kөj soveti etrafьna her vaqьt kөj aktifi qadьn ve qьzlarnь çelb etib, o aktiflernin vastasьnen esas qadьnlar arasьnda anlatuv işleri alьb barmaqnь unutmaj.

Mesela: ycynçi kvartalda para vastalarьnь toplav işinde 3160 ruble toplamaq kerek edi. şimdi ise kөj soveti ycynçi kvartal icyn 5800 ruble topladь.

Para toplavda kөj komsomolkalarьndan, **Zekije Abdulla** arqardaş faal suretde iştirak etdi.

Qьrьm MIK a'zasь:

Xatiçe Xajbullajeva.

Z. M. ÇAVTƟBELI

KOLXOZLЬ CƟLLERDE

(„Inqlaв“ kolxozь udarniklerine вaɋьşlaв).

I

SACUV TANЬ

Kөj intizar,
Taŋ qaravlaj juqь вөliв,
Өpgende aj,
Tuman вasqan taŋ jerini.
Selamladь,
Tьnc cөlni iş syjerler,
Muzde etiв,
Kyzlik sacuv xaвerini.

Şenlenemiz,
Sanki вu kyn вyjyk вajram,
Xalqь quvnaq,
Tutaş kolxoz kөjimizde.
Mermerleşgen,
Mezalarь tyzlenilgen,
Tar pajkasьz,
Çiksiz qulan cөlimizde.

Jarьşlaşa
Zvenolar jaxşь isge,
Kolxoz kyci,
Bolşevik kyz sacuvьnda.
Sert topraqlar,
Boɋazlaşa tyrenlernen,
Qьrtьş cөller,
Qara saвan acuvьnda.

Belsengenler,
Udarçьlar eryv kycnen,
Jyrek өskyn,
Tiklej saвan çajlarьnь.

Boj-вoj tiliв,
Mejdan cөller kөkysligin,
Belgilejler,
Brigadalar pajlarьnь.

Capьşalar,
Celik atlь kalonnalar,
MTS-den,
Kolxozlь kөj jardьmьna.
Partijanьŋ,
Kөsterişin вujrьq etgen,
Serвest emek,
Ordusьnьŋ adьmьna.

„Inqilaв“ da,
Jarьşlaşьв kolxozlarnen,
Kyle вu kyn,
Kylgen kolxoz Qьrьmьman.
Kөjniŋ qьzɋьŋ,
Quçaɋьnda ezgi alьв,
Işde tuvɋan,
Udarçьlar jьrlarьman.

II

IŞGE IŞGE!

Dolaşɋanda,
Azav jeli toɋajlarnь,
Uruldь can,
Işge!, işge!, işge!, degen.
Kөtergende,
Kөk qara tys perdesini,
Jaŋardь kөj,
Udar işli gyryltinen.

Jaşav qajnaj,
„Inqilaв“ nьŋ azвarьnda,
Brigadalar,
Syr'at ete iş вaşьna.
„Mamьr“ lьɋьn,
Çazalmaɋan qalpazan da,
De вoj saqlaj,
De keriniв вaş qaşьna.

Saвan, alet,
Qamut, mojsa... hepsi hazir,
Işge, kөngen,
Kөlyklerde ense semiz.
Aвrliden,
Avdarьlɋan qara saвan,
Aqtarьlɋan,
Tьrnaqlanьв, urlьq temiz.

Signal sesi...
Bu—iş sesi, hajdiŋ cөlg!
On вeş saвan,
Kөcdi kolxoz azвarьndan.
Sejalkalar,
Jengil demir вaranalar,
Urlьq jykli,
Araвalar... artlarьndan.

Iş çenkine,
Hajdiŋ cөller вatьrlarь!,
Udar kycnen,
Kolxozlь kyz sacuvьna,
„Kөter qalpaq
percemiŋ kyltelensin...“
Jьrlaşajьq,
Duşmanlar acuvьna.

III
ЬZAN BAŞЬNDA

Gyrledi iş,
Janardь qulan cөller,
Traktorlar,
Sabanlar qondь ьzanqa.
Qьrtьşlьqqa,
Imzasьn qөjdь bukker,
Ibьrşьmlar,
Quşanqan nazlь tanda.

Kijik otsьz,
Qaruvlь qara jerge,
Ten jaşьrdь;
Altun tys toq urlьqlar.
On beş saban,
Uzandь ьzan bojlab,
Ojururlanьb,
Kylyşdi kolxozçьlar.

Keң qulac jer,
Qarardь bir qajtьmda,
Kollektiv kyc,
Işine gөnyl өse,
Bu sarp jolda,
Adьmlaj bir qardaşdaj,
Rus, tatarь,
Bulqarь, grek, nemse...

On miljonlar,
Bu jolnь tanьb ystyn,
Brikdiler,
Bir maqsad, bir tilekge.
Jyz jьllarnьң,
Istismar coqraqlarьn,
Qurutalar,
Temelden өmyrlikge.

Qollar qolqa,
Kolxozçь ordularь,
Adьmlajlar,
Irkilmej hep aldьna.
Eski dynja,
Ьzlarьn silib kөjden,
Parlaq kynli,
Kөllektiv hajatьna.

Brigadir,
Temirçan kyrsyndi bir,
On beş jьlьq
Mazьsьn kөzge alьb.
On beş bukker,
Tөntergen dьm topraqnьң,
Baraznasь,
Bojьna kөzin salьb,
—Ah... o kynler!..
Ne cekdik, neler kөrdik,
Biz faqirlar,
Baj, kulak zьnçьrьnda.
Azmь nesil,
Azqana өrselendik!,
Mьrza, töre...,
Qaraltь, cөl, qьrьnda.

Bu topraq da,
Baj haçi cөli edi,
Kiralardьq,
Ortaqqa uzun jьllar.
Jer çelladь—
Pomeşcik, baj, mollasь...
Bizge nasьl,
Qьlьndь, qьlьndьlar!

Bala, bike,
Ac-cьplaq, aqac saban,
Arьq atnen,
Biz azmь ьdьrьndьq.
Qoraj basqan,
Barlaqqa egin sacьb,
Jьl—On eki aj,
Kecinіş qьdьrьndьq.

Arqa bergen,
Barmь edi bizge asьl,
ihtijaçlar,
Tybinde basьlqanda.
Jesirdajьn,
Kyn kөrmej cekişsekde,
Bөqьrdaqdan,
Boryçqa asьlqanda.

Ah... o kynler!..
Ojlansaң icin jana,
Tojmaj kөzin,
Oktabr өmyrine.
Miljonlarnь,
Sefalet bataqьndan,
Alьb cьqqan,
Baxьtlь devirine.

Dөb Temirçan,
Çьjьrьb keң manlajьn,
Өtkyr kөznen,
Qarandь cevre cetke,
Kim suqlanmaz?
Kollektiv qurumьna
On beş saban,
Barazna bojlab kete.

Sabanlarnen,
Jarьşqan traktorlar,
Qoran tepe,
Keң pajka dөnyminde,
Jaş kolxoznьң,
Kycine qata kycin
Kyz sacuvdaj,
Ateşli bir kyninde,
Şapke sallaj,
Memedla traktordan,
Art sabanda,
Erincek kөjdeşine.
—Udar işde,
Cabanlьq moda degil,
Hajdi Settar,
Sen de jet xalq peşine.

Jyrsetme çal,
Bir syjem qalmasьn cij,
Qьzartmajьq,
Devletge jyzymizni,
Adьm sajьn,
Өrnek iş kөsterejik!
Kyldirtmejik,
Kimsege өzimizni!

Ezilmesin,
Ensesi kөlyklerin,
Qamutьnda,
Mojsanda tursьn kөzin.
Aqsamasьn,
Bir atьң baraznada,
salьnmasьn,
Sabanda bir өgyzin!..

keң toqajlar,
„Aq inçi“, altun başaq,
Jetişdirgen,
Kolxozlь cөller bizim.
Qara topraq,
Qarnьndan qoparьlqan,
Bajlьq, bollьq,
Bereket, töller bizim.

Hajdi davran,
Adьmьң iri atla!
Mejdan cөller,
Bizlerden qajret tilej.
Temiz sacuv,
Jaxşь—bol bereketler...
Bizden ylke,
Partija, devlet tilej.

* *
*

Kөkcil bulьtlar,
Jyksekde capьşqanda,
Kecgende kyn,
Tyş jolьn şaj javaşdan.
Sejalkanen,
Tez dөngen keң pajkanь,
Meravij qart,
Ajlandь ьzan başdan.

Udar işde
Jaşarqan bu „jaş“ batьr,
Ojururlana,
Өz işi өrneginen.

Qojuв kycin,
Kollektiv qazanьna,
Өz işim deв,
Sarьlьв jyreginen.

Arqa tireв,
Cuvallar kөkregine,
Temirçan вir,
Suqlandь toq вyrtykge.
—„Jer quvamlь,
Eginler tolqьnlaşьr,
Tolsa cөller
Qьşda da вol kyrtykge!"...

Jazda jarьş,
Bizimki вulaj ketse,
Toldьrьrmьz
Plannь xalqdan erte.
Ilki oвozlar,
Jonelir „Inqilaв" dan,
„Janь Dynja",
Qajd eter ilki вetde.

Politotdel,
Jeteklej вizni aldьqa,
Adьmlajmьz
Ajaqnь вasьв qavij.
Bundaj өmyr,
Dynjada kimler kөrgen?
Canqьtajьq,
Bir letin kel Meravij.

Eki ojdaş
Bir tartьв hylle taşьn,
Kylymsireв,
Cekdiler cөl nefesi.
Jykselgende
talqьn jel dalqasьnen,
Tьnьc cөlde,
Sьzqьruv, çal, töş... sesi.

IV

CӨLLERGE XITAB!

Qara topraq!
Kөksinni kim jьrtmadь,
Azmь muzik,
Soxasьn sende qьrdь?
Baraznada,
Jьqьlьв arьq atь
Azmь faqьr,
Acuvnen kөks urdь.

Bir qulac jer,
„Ni'metin" вaxьt sajьв,
Saqa tali',
Bajlaqan azmь edi?
Tajfasьna,
Bir tilim өtmek icyn,
Yj—elin de,
Talq etgen вolmazmь edi?

Sende azmь,
Insanlar ьqrandьlar,
Barin, mьrza,
Pomeşcik... qamcьsьnen,
Azmь nesil,
Өmyrge xor etildi,
Qara kynnin,
Pançasь aççьsьnen.

Azmь insan,
O mazь şahidleri,
Zaвьn qollь,
Qara kyn çilvesine.
Azmь viçdan
Jarьq kyn jolьn ьzlaв,
Isjan etdi,
Tarixnьn sillesine.

Tarqatьldь,
Qara вulьt, kecdi o kyn,
Jol alamьz,
Oktaвr jarьqьnda.
Mьratьla
Qart dynja negizleri,
Gigant qurum,
SSSR tarixьnda.

Boqazьna,
Japьşa dev kycinen,
Bolşevikler,
Neslinden вir qahraman.
Texnikanьn,
Quvvetin alьв qolqa,
Inçilerin,
Sөkmege kerdanьndan.

Dinle sana,
Emirimiz qara topraq,
Baş qaldьrdьq,
Udarçь armijasь.
Çiksiz cөlden,
En jyksek вerektge,
Acdьq sefer,
Kolxozlar qorantasь.

Jaxşь dinle!
Bol irad alaçaqmьz,
Topraqьndan,
Gөnlimiz istegençe.
„Tanri вerse.
Taşqa da вiter"... өldi,
Ac вereket,
Kanalьn kejfimizçe.

Brigadalar,
Jarьşnь jykseltejik!

Sacuvda da,
Semere ona вajlь.
Hektarьndan,
On sentner almasь ne,
Tek topraqnь,
Bir minsiz ajdamalь.

Cocqa tamьr,
Bitmesin cөlimizge,
Qurutajьq,
Tyвini temelinden,
Sypyrejik,
Вereket duşmanьn da
Memleketnin,
Sotsialist cөllerinden

Kolxoz kyci,
Quvvetin qojsa вilin,
Neler вar ja,
Kelmejçek elimizden,
Sacuvьna
Bajlьdьr вereket de,
Işge kөre,—
Semere, cөlimizden.

Kyreş kete,
Her вyrtyk вoqdaj icyn,
Iş qajnaqan,
Kolxozlar tarlasьnda.
Sacuvda da,
Zijankar azmь dijsiz,
Kolxozlarnьn,
„Dostlarь" arasьnda.

Azmь aqreв,
Jol araj, caqmaq icyn,
Өse jatqan,
Kolxoznьn taze tenin.
Aquv qatьв,
Kyndelik azьqьna,
Solьtmaqcyn,
Cicek daj, keleçegin.

Brikdirib,
Quvvetni daha qavij,
Qurcalajьq,
Kөlxoznь kөz вeвek daj,
Kөterejik,
Qudretin jyksekerge,
Rehвerimiz—
Stalin kөstergen daj.

Qurajьq вiz,
Вolşevik kolxozlarь,
Jarьşlaşьв
Udarçь japьçlar.
Janь kөjnin,
Kөllektiv qazanьnda,
Qajnatajьq,
Taqatlь kolxozçьlar!

Əsərçi AJŞE

Ç. Gafarof—hikajesi. Resimler ressam Varfalamejefniŋ.

Avgustuŋ salqın sabası, giçe javun saqanaqь bygyn sabanьŋ taze havasьna bir qat daha serinlik qojьlьqь qoşqan, denizden jelniŋ quvmasьnen kөterilgen tuman, artьq bysbytyn jykselgen, şimdi Ajpetr qajalarьnьŋ qrurlь kevdeleri bөline, nьşanь icyn çehez hazьrlajьçь sevda qьrnьŋ, ilerideki olaçaq, lakin onьŋ şaxsьnь „taqdirniŋ“ jazьsьna braqqan qьznьŋ nişanlьsь icyn hazьrladьqь qьbrьz quşaq kibi sarьlqan. Deniznin ufuqlardaki kөk qubbesinen sьnьrdaşdьqь cizgi yzerinde bir oq jajь japaraq kendisiniŋ doqmaqda oldьqьnь xaber beriçi kyneşniŋ altun oqlarь; daha alcaqlarqa, deniznin arsьzçasьna toqtamadan sipanub oturmasьndan gyja titregen, yşyngen qajalarqa, jalьdan qopub da ta Ajpetr dibine qadar uzanqan baqlar, onlarnьŋ sьnьrь bitgen jerden başlaqan cam aqaclarь qojulьqьna, bytyn bunlar arasьndan daha sabalьq ujqusьnь acalmaqan Alupkanьŋ irili ufaqlь binalarьna toqunmaj.

Lakin.., deniznin, ufuqnьŋ derinliklerinde өzini saqlamaqa tьrьşqan kyneşniŋ qьsqanç alevij Ajpetr qajalarьnьŋ başьnь kymyşnen savatlaqan, onьŋ beline sarьlqan qьbrьz quşaq, tuman ise; şimdi kendisine jaqьnlaşmaqda olqan kymyş alevinin aksinden qьzьl-mavь, daha doqrьsь penpeligi artьq olqan aksniŋ quvvetinden haqiqaten mahirlik, sanat inceliginen işlengen naqьş kibi zinetlene başlaqan edi...

Nefize coqdan ujanqan zaten bir coq bөlymlerge oqraqan giçe ujqusьndan, cevrilyv, cevrilyv azabьndan qurtьlqan edi.

Pençiredegi gylgyli, iri cecekli ketenden dikilgen perdeni cekdi, daha kyneş joq. Lakin pençireniŋ tьşarьsьnda, toquma perdelerge denişilmez asmalarnьŋ japraqlarьnen çilvelenirçesine ojnamaqda olqan sahar jeli: gyja Nefizege:

— Ac pençireni, seniŋ sьqьlqan aq çigerlerine menim oxşab dalqalandьrdьqьm taze, saqlam hava kirsin—demek istej edi...

Nefize perişanlanub daqьlqan, onьŋ joruun cehresini gizler kibi jyzyne tөkylgen zejtyn qarasь saclarьnь ellerinen qaldьrdь, jelniŋ xьtabьna bojun eger kibi pençireniŋ pekilerini qutardь. Şimdi ondan huçum etmekde olqan havadan Nefizeniŋ çigerleri qabarmaqda. O; өzinde tazelik quvet dujmaqda edi.

Nefize artьq on daqqadan beri kendisini pençireden alamamaqda, onьŋ aq çigerleri taze havanь qoqladьqca, kitdikçe qabarmaqda...Nefize: pençireden kendisini qarşь alqan tabiatnьŋ bu momentdegi dilberligi, onь qavrab aldь: Nefisenin өzi de tajinleb olamadьqь bir te'sir netiçesinde:

Sabahьŋ sahar vaqtьnda
Kөre bilsem jaremi...

sөzleri onьŋ titregen dudaqlarь arasьndan sozьlьb ketdi..

Nefize birde titsindi, jelniŋ şu arada kelyb jetişgen daha epkinli dalqasьndan şuvuldaşqan asma japraqlarь; Nefizege, sanki onьŋ safdilçesine jьrlamasьna istihza eterek kylyşe ediler.

Kyneş artьq өzinin altun taraqlarьnen ufuqda deniznin derinliklerinden jyzyniŋ jarьsьnь kөsteryb baqmaqda, jyzym, tytyn tarlalarьnda işler çanlanmaqda edi.

Nefize haman pençireni, ondan sejir etdigi tabiatnьŋ kyzelligini, onьŋ jyzini oxşab çigerlerini tazelendirgen jelni braqdь, onьŋ altь jaşьndaki qьzçьqь Merjem de artьq ujanqan edi.

Nefize, qьzь Merjemni ançaq tekmil, saf dujqulь analarda buluna bileçek bir tatlь jyzlilikнen qarşь aldь:

— Ne gyzel ja qozum! Sen de ujandьn, hajdь tez, tez hazьrlanajьq, seni bala baqcasьnda, meni de өz zvenomda beklejdirler-dijerek Merjemini quçaqlap kijindire başladь.

Divar janьndaki kravat qьcьrdadь, cirkin esneme sesleri keldi.

— Ana! babam daha juqlajmь, ja onь briga-

Nefize qьzь Merjemni jaslaoqa ketirdi de ozi zvenooqa ketdi.

dasь beklemejmi?-Merjemniq tamam bir sabiq samimijetinen soradьoqь bu sөz qarşьsьnda; Nefize bir kerreden irkildi, Merjemni qandьra bileçek çevab bulmaq onьq icyn kercekden de kyc edi...

—O şimdi turar qьzьm.-Nefize; hem çevablana, hem de Merjemçigine ujdьrdьoqь bu jalan çevabdan utanьr kibi ola.

Birisi zvenosьna, digeri ise bala mejdancasьna ketmek icyn tedareklenyb cьqqan ana ve qьznь selamlaqan dьmlь, salqьn jel onlarnьq jyzlerini oxşajaraq, oz tazeligini onlarnen bөlişmek isteginen qarşь aldь...

* *
*

Nefize tytyn aranьna kirdigi vaqьt, jalьqьz zvenoçь Baxile var edi; Tytyn qьrьçь brigadanьq giçe topladьqlarь tytynleri tarpilerden boşatьlqan, artьq diziçilerni beklemekde. Nefize; Baxtile jengeni quru, qьsqa bir selamlamaqnen, haman ine ve ipini alub tytyn dizmege başladь.

Baxtile jenge; divarda asьlь kaqьdqa çebinden qaruşdьrьb cьqardьoqь ufaq qarandaşьnen Nefizenin adь turqan jerin qarşьsьna(—) işareti qojdь. Baxtile jenge her kөrdigi jazьsьnь bir kerreden cabik, cabik oqujaçaq qadarda, oqurjazar olmasa da; onьq icyn çedveldeki, Nefizenin adьnь tezlikle bulmaqa bir jardьm etiçi sebeb; Nefizenin adь qarşьsьnda hic bir sьranьq boş qalmajub da her kyn(—) işareti qojula kelmesi edi. Nefize udarçь, onь tytyn oturtuv, capalav kampanjalarьnda eki kere mykafatladьlar; mьna şimdi tytyn dizyvde de o hepsinden өgde.

—Nefize, xastasьqmь, ne? bygyn sende bir aqьrlьq bar!..

Artьq ekinçi ipke başlaqan Nefize; dalqьnlьqьndan ujandь, өzinin janьna kelyb oturqan Baxtile jengenin jyzynde haqiqij arqadaşlьq dujqusь kөrdiginden bir kөkys kecirdi de:

—Ax!.. Baxtile jengem!..-sөjlemek istediklerinin gyja kөksinin qafesini parcalaçaq kibi qanaşdьoqьnь sezerçesine elinen kyksini tutdь. Elbet ystimde byjyk aqьrlьq var, lakin xastadegilim; өmrimi kemirmekde olqan jaşajьş xastalьoqь...

Nefize zijade devam etmedi, mьjьnь sьqьb kelgen aqьrlьqlardan eki tamla kөz jaşь onьq solьq janaqlarь ystinde juvarlandьlar...

Artьq zvenonьq diger a'zalarь da keldiklerinden Baxtile jenge:

—Nefize, nafle jerde өzini azablama—deb Nefizeden ajrьldь.

* *
*

Kolxoznьq quşlьq jemegine caqьrьçь canьnьq keskin sesi, Ajpetrniq maqrur kevdesine urulub, sonra ajnь sesni tekrarlajaraq darqaldь.

Mustafa kravatda qabьrqasь yzerinde ajlandь, qapaqlarь fьstьqlanub şişgen, tonьq çam tysine kirgen kөzlerini acsa da; o bir şej kөrmej, daha doqrьsь kөrdigini ferq etalmaj. Kyneş artьq jykselyb zevalьna keldiginden, jel de tьnьqqan, sabah erte pençireden Nefezni, selamlab өzlerinin son şuvuldaşmalarьnen qarşь alqan asma japraqlarь da, gyja Mustafanьq ekşigen cehresini taqlid eter kibi solumsьraqanlar...

Mustafa şimdi bel ystine turdь, ona rubalarьnь kijmek zahmeti qalmaqan; cynki giçe soqaqdan nasьl kelgen ise, şimdi jataqьndan da өjle qalqmaqda, hatta giçeki tozlanqan, çamurlanqan batinkalarь; jataq ve joroanqa silinerek tertemiz olqanlar.

Onьq kөzi Nefizenin jataqь olqan jerge dikildi. Lakin o coqdan toplanьlqan. Mustafa şimdi bu giçeki olub kecgenlerni tyşynmek, xatьrlamaq istej, lakin onьq qafasь dyşynçe, xatьrlav qabilijetini qajьb etgen, icersinde aqьr bir şejler dolaşmaqda olqan qutu halьnь alqan.

Ne japaçaqьnь qatьj olaraq tajinlemekden turub pençirege jaqlaşdь; lakin kyneşniq keskin oqlarь onьq kөzlerini qamaşdьra; gyja oqa„senin mahmur kөzlerinnen tabiatnin çilvesine baqmaqa haqqьn joq demek istej edi.

Evqapusьnьq tanьş bir elnen qaqьlmasьnь eşitgen Mustafa; cevirildi, aqьzьnь kөlemine nisbeten tili biraz zijadeçe byjykleşgen bir sesnen:

— Evdem evde! Jyr, jyr!...— dedi... Mustafanьn tili haqiqaten de aqьzь icinde zornen dolaşa; cynki kecirdigi giçenin netiçesinde onьn aqьzь mahir bir ustanьn elinen slanmьş kibi qalajlanqan...

—Turdьnmь? Nasьl başьn?...—qapudan kirgen adam; Mustafanьn jyzyn baqmadan onьn başь aqьrdьqьnь tajinleçi „doqturlьq" kөsterdi...—O, Mustafanьn çevabьnь beklemeden myhim bir xaber sөjleçek kibi cehresini çiddijleşdirmege tьrьşaraq devam etdi:

— „Xalil jenede biznen oqraşa, şimdi kolxoz aşxanasьna bardьm, qara taxtaqa ekimizniq adьmьznь jazqanlar. Nefize ise tekrar qьzьl taxtada..—Mustafanьn arqadaşь: „Nefize ise jenede qьzьl..." sөzini ajrь bir mana berilmesini talab etiçi tarьzda sөjledi ve Mustafanьn kөzine baqdь...

— Demek menim bellediklerim doqrь... — Mustafa daha bir sөz qoşmaqa haçet kөrmeden dişlerini qьçьrdatdь. O; bu giçe Nefizenin:

— Mustafa nafile jerde haqqьma kiresin... Seniq şimdi başьn ajlanьq...—degen sөzlerini xatьrladь:

— Ax!.. qançьq jenede meni tatlь sөzlernen aldatmaq istedi deb arqadaşьna „derdini" tөkmege başladь.

* * *

Ajşe; Baxtile jengeniq zvenosьnda tamamile „qalpazan", tenbel adalmaqa lajьq qadьnlardan

... Qara taqtada ekimiziq de adlarьmьzь jazqanlar. Nefize ise qьzьl taqtada...

"Nefize ise qьzьl..." sozine ajrь bir mana berilmesini talab etiçi tarьzda sөjledi ve Mustafanьn kөzine baqdь...

edi. Zaten iş qacaqlьçьlьqь icyn qara taxtaqa tyşgen ve hatta kolxoz idaresinin qararьnen bir kerre beş emek kyninen ştraflanqan edi.

Bygynde Ajşe işge ançaq quşlьq jemeginden soq keldi. O; işge ne qadar tembel ise, lafqa, daha dөoqrьsь өşekge o qadar da ceber... Daha elindeki ipge on japraq tytyn tizgeni joq, lakin janьndakilerine ajlanьb lafqa tutundь.

— Bilemiz, bile... mьnda kizli qapaqlь şej joq; Nefize kibi kөrgen erkegimizge çilvelense edik; bizni de qьzьl taxtaqa jazar ediler... Xalilnin de başьnь ajlandьrqan.

Ajşenin sөzine qulaq asqan olmadь; lakin Baxtile jenge bu, jersiz sөzni hic de çevabsьz braqmanь mynasib kөrmegeninden:

— Kemiksiz til coq şej sөjler amma Ajşe... bөjle başqasьnь kirlejeçek laflar hic de kolxozçь bir qadьnnьq aqьzьna jaraşaçaq şej tygyl...

Ajşe; şimdi daha zijade çanlandь; cynki ona lafqa mejdan acьlqan edi. O; Baxtile jengenin sөzini bөldi de:

— Men nafile jerde sөjlemejim; eşitgenim var... kөrgenim var...— Ajşe; daha bir şejler sөjlemek istese de Baxtile jenge qьzdь, onь toqtatdь da:

— Baq; bygyn jene de işge quşlьqda keldiq, tytynlernin janmaq qorqusь ortada turqan bir vaqьtda, senin kibi iş qacaqlarьnь elbetde qara-taxtaqa jazarlar...Nefize ise her kesden өgyne keldi, endi normasьnь jarь etdi, aqşamqa qadar bir bucuq norma japaçaq, elbetde oqa qьzьl taxta lajьq...

— Sanki işge deb—Ajşe jenede başladь—erte kelgendir: saba erte varsam tena ekende Xalilni kөrermen deb kelgendir...

Ajşe işde ne qadar tenbel ise, lafoqa daha dooqrьsь өşekge o qadar da ceaer...

Nefize; өzinin ystine sөjlengen bu laflardan qьzarьna, utana. O; şimdi lafoqa kirişyv de Ajşenen idalaşmaq jersiz, manasьz oldьoqьnь tyşyndi de:

—Baxtile jenge, sөjleşyv oturmanьn manasь joq, men pravlenjege ariza verem...

—Ebet ver, ver... Jacejkadan Xalil de kelseşubhesiz senin sөzin kecer.. - Ajşe jenede mьrьl, dandь...

* *
*

—Men onьn kynnemesine, hatta bazь vaqьtlar өzinde insanlьq өlcysini qajьb etyv de mana el qaldьrmasьna o qadar tyşynmejim. Ajşe kibi өşekci qadьnlarnьn sөzlerini de hisaboqa almajьm, lakin Mustafaqa iazьq. Daha kecen sene; kolxoznьn udarnigi, hatta partijada kandidat edi...Lakin onь aldatdьlar; Kemal kibiler onь ickiçilikge, tembellikge alьşdьrdьlar, şimdi bir de Xalil meselesi...

Nefizenen Baxtile jenge şimdi tytyn aranьnda jalьnьzlar. Baxtile jenge; Nefizenin kөz jaşlarь ve solьoqьnen sөjledigi bu sөzlerni dinlej, өz, өzine „jardьm etmek, her ekisini de qurtarmaq kerek...“ degen fikir onьn mьjьnda asьlь tura; lakin „ne japmaq kerek?“—mьna Baxtile jenge şimdi bu soravnьn çevabьnь tapьşdьralmaj.

—Evet Nefize!.. Men seni tekmilinen anlajьm, Mustafa kyzel jaş, өzinin jaşlьoqь ьrqatlьqnen kecgen; lakin Kemal ve Memet kolxozda japdьqlarь ve japmaq istedikleri xijanetliklerine arqadaş araşdьralar...Mustafanь....—şu arada Çemile kelyv:

—Baxtile jenge! bir qadьn kelgen, elinde kitab, defter var—demesinen Baxtile jenge sөzini bөldi.

Şimdi Nefizenin janьnda Çemile qaloqan, o; Nefizenin halьnь, onьn kecirmekde oldьoqь aqьrlьqlarьnь pek gyzel anlaj; lakin bu xususda Nefisenen baş, başqa kelyv de sөjleşmegen edi. Bu rast kelişni kyzel fursat tanьdь.

—Nefize; bilesinmi-Çemile sөzge jol acmaq icyn verdigi bu soravьnьn manasьnь өzi de tajinlev olamaj. Nefize onьn kөzine baqmasьnen daha zijade abdьradь, cynki ona mutlaqa şimdi өzinin ilk sөzini qavileşdirmek, devam etmek kerek edi.

—Seni cekalmajlar... menide boş braqmajlar... qabahatьmьz udarnik oloqanьmьz-kөzlerini bir qat daha acaraq, onьn kөk tysli bebeklerini Nefizenin jyzynden ajьrmadan tikerek; Çemile gyja өz sөzlerinin manasьnь Nefizenin jyzynde kөrmek, anlamaq istej.

—Bilmejim Çemile; men өzimde bir qabahat kөryv olamajьm ve senin haqqьnda da bazan Ajşenin mьsqьllarьndan qajrь...

Çemile; өz maqsadьnь anlatmaqa bildigini kөrgeninen; Nefizenin sөzini blөdi de:

— Evet, evet...Ajşenin sөzleri...Lakin bu sөzler tek Ajşenin degil. Kemalnьn qarьsь Hedije, Penko emine ve başqalarь Ajşege bunь өgreteler de өzleri kenardan sejir baqalar.

— Doqrьsьnь sөjlesem Çemile senin bu sөzlerinden belli bir mana anlamaq menim icyn kyc.

— Mьna men sana hepsini sьrasьnen sөjlejim,-Çemile tekmilinen sөzge benөenerek devam etdi—olar seni de, Xalilni de ve başqa udarniklerni de begenmiler, qalabalьq etemiz. Senin aqlьndadьr; kolxozda udarniklik, norma, işge cьqmaqanlarqa çeza haqqьnda sөz acьlaçaq olsa Kemallar, Ajşeler tyrly dereden sөz ketiryb ystyn cьqa, meseleni qapaj ediler. Şimdi ise jaçejkaqa Xalil kelgenden beri iş tyrlendi, o; qattь davrana...

— Ax Çemile sөjlegenlerin hepsi doqrь-Nefize toqtalьb etrafьna baqьndь da jene devam etdi—Lakin menim haqqьmda Xalil icyn bir ta qьm sөzler cьqarmaqnen bu işlernin ne alub bereçegi bar.

— Işte Nefize asьl mөsele de bunda; olar Xalilni өz ickilik kampanjalarьna cekeçek oldьlar, bir şej cьqmadь, Xalil olarnь masxara etdi. Mustafanьn Xalilnen arasь jaxşь, Mustafa Xalilge her vaqьt el tura edi. Ajşege өgretilyb sөjletilgen sөzler ise bir tarafdan Mustafanen Xalilnin arasьnь bozmaq edi, hem bunь japdьlar, şimdi Xalilnin itibarьnь tyşyrmek icyn өz өşeklerini devam etdireler.

Nefizenin benzi bejazlandь. O, etrafьndaki cirkinliklerge sanki inanaçaqь kelmej; Xalil sөzi onьn dimaqьnь jora; өz vicdanьnda bөjle sөzlernin ujdьrьlьb cьqarьlmasь icyn hic bir kirlilik, leke kөralmaj.

Şu arada işge başlamaq icyn qoşьlqan can sesinden Nefize ve Çemile tytyn aranьna kirgende Nefize javaş sesnen:

— Saq ol Çemile, sөzlerin doqrь—dije bildi.

Soпь-Var

Zurnalьmьzqa 1934 senesi içyn

Şimdiden abuna jazьlьnьz. Өgynden jazьlmaqle, bytyn sene boju toqtavsьz zurnal aluvnь te'min etersiniz.

Zurnalьmьzqa abuna jazьlmaqan, onь oqumaqan hie bir işci, kolxoznik ve emekdar qadьn qalmasьn!

Reqaktotь redaktorlьq hejeti redaktorlьq hejeti azalarь:
Bekirova R., Çaferova M., Baqqal A.

Симферополь 1-я Гостипография. Упол. Крымлито „А" № 993. Заказ № 3440. Тираж 2000 экз.

Fiyatı—40 kap.

„QADINLIQ
Sotsyalizm yolında"

ŻURNALI — OK VKP(b) ORGANI— „YANI DYNYA" NEŞRIYATI

„QADINLIQ SOTSIALIZM YOLINDA!" Qırımda maxsus emekdar qadınlıq edebiyatı olaraq meydanqa kelgen ilk bolşevik żurnalıdır.
Her işçi-kolxozçı qadın, her bir aktif qadın onın oquyıçısı ve yazıçısı olmalıdır.

„QADINLIQ SOTSIALIZM YOLINDA!" Işçi-kolxozçı qadınlarnın sijasij, umumij, texnikij bilgilerini artdıraçaq, onlarqa öz fikir ve anlarını artdırmaqa jardım eteçek yaqın bir arqadaşdır.

„QADINLIQ SOTSIALIZM YOLINDA"

ŻURNALI AJDA BIR KERRE CIQADIR

ŻURNALQA ABUNE YAZILUV QAJET QOLAJ

Her pocta şu'besinde, her gazeta ve mektyv pocta darqatıçıları tarafından żurnalqa abune qabul olunur.

HER SELSOVET, KOLXOZ IDARESI, KOPERATIFLER ŻURNALNIN DARQATILMASINA AMELIJ JARDIM KÖSTERMEKNI BORÇ EDILMELILER.

ABUNE YAZILUV FIYATI:
Yıllıqı—4 r. 80 k. ▪ 6 ayluqı—2 r. 40 k., ▪ 3 ayluqı—1 r. 20 kap. ▪ nusxası—40 kap.

Adres: Aqmesçid, pocta qutusı № 234. „QADINLIQ SOTSIALIZM YOLINDA" żurnalı idaresi.